

Vöröskeresztes medikusok

Kik sugározhatják legjobban a humanitást szellemét, kik taníthatnak meg bennünket arra, miként éljünk egészségesen? Elsősorban azok, akiknek hivatásuk is a humanitás, az egészség védelme és visszaadása. Az orvosok, gyógyszerészek közreműködése, irányító, oktató részvétele nélkül a Vöröskereszt-szervezet sem tölthetné be feladatát; melyre ma, békeidőben hivatott: az ember — a fiatal, az idős, az egészséges és az esetleg ember védelmét.

A SZOTE-n 1974-ben kezdett külön életet élni az oktatók, dolgozók és a hallgatók Vöröskereszt-alszervezete. Akkor 102 diáktágot számláltak, az idén már 1180 hallgatója a Vöröskeresztnek, akik tíz alapszervezetben tevékenykednek. Mára elértek, hogy munkájukat a KISZ is teljes értékű mozgalmi ténykedésnek ismeri el.

Hogy társadalomnevelő szerepükre is készülnek a leendő orvosok, gyógyszerészek, bizonyítja a megye felsőoktatási intézményeiben, két éve végzett vizsgálat. A tizenkét tagú bizottság akkor megállapította: „A fiatalok a SZOTE-n sokoldalú és eredményes tevékenységet folytatnak, amely kiegészül az egyetem falain kívülre, a városba is. A Vöröskereszt városi vezetése bátran támogatja munkájukat, újszerűtetükre, megtalálták a szükséges kapcsolatot az egyetemen belül is az állami, pártvezetőkkel és a KISZ-szervezettel.”

A város valóban „használt vette”, a medikusoknak: szellemi kisugárásuk főként az általános és középiskolákban érezhető. Az 1980–81-es tanévben például 63 ifjú egészségőr, 22 elsősegélynyújtási tanfolyamot vezetett, és 14, serdülőkből álló csoportnak adták elő a nagylányok iskolája „tananyagát”. A Ságvári Endre gyakorlati általános iskolában már évek óta részt vesznek az orvostanhallgatók az úttörők egészségügyi szak-

próbáztatásán. A SZOTE hallgatói jó kezdeményezésnek követendő példának tartják ezt, s mint mondták, szívesen közreműködőnek más iskolák úttörőinek próbáztatásában is.

Égészségnevelő tudományukat a közlekedésbiztonsági tanács vetélkedőin is kamatoztatják, mint zsűritagok, a rendezők nagy meglepetésére. Évek óta rendezte a Vöröskereszt országsszerte az általános és középiskolások diákok részére az elsősegélynyújtási vetélkedőt. A megyei versenyt már többször szegedi gimnazisták nyerték, sőt tavaly országos első is ők lettek. Nem kis szerepük van ebben a „tanító-mestereknek”: az elmúlt évben például tíz orvostanhallgató oktatta Szeged általános és középiskoláiban az újraélesztést, és tagjai voltak a vetélkedők zsűrijének is. A fogorvostan-hallgatók a helyes fogápolással ismertették meg a tanulókat, sajnos, mint mondják, kevés az ehhez szükséges ismeretterjesztő kiadvány. A leendő orvosok közül tizenhárom valóban a város javára is kamatoztatják eddig szerzett és a Vöröskereszt továbbképzésén elsajátított tudásukat. Ebben a tanévben elsősegélynyújtó alegységet hozott létre részvétellel a Vöröskereszt városi vezetése. Feladatuk, hogy a szegedi rendezvényeken, például május 1-én, a maratoni versenyen, vagy a tápéji búcsún „ügyeletet tartanak”, s a rászorulókat elsősegélyben részesítik.

Szinte nincs a Vöröskeresztnek olyan megmozdulása, amelyből ne vennék ki részüket a majdnai orvosok. Tavaly decemberben például, amikor fölavatták az újszegedi vöröskeresztes klubot, a

társadalmi vezetőségbe beválasztották az egyetemi csúcsvezetőség egyik tagját is. A fiatalok vállalták, hogy állandó, fölkészült csoportjuk a klub szolgálatára áll. Részt vesznek vasárnap délelőttönként a gyermekfoglalkozásokon is.

Az egyetemisták azonban saját „házuk táját” sem hanyagolják el. A vöröskeresztesek a szakmai-közéleti munkacsoporttal közösen olykor sóprút, lapátot is fognak, s kitakarítják a klinikákat, a parkot. Az már jobban a szakmába vág, hogy év közben társadalmi munkában helyettesítik a hiányzó nővéreket, nyáron ápolónői teendőket látnak el, segítőknek az építőtáborok orvosi ellátásában. Mindemellett öt intézmény, szociális otthon lakóit rendszeresen patronálják.

Példamutató humanitásukra jellemző, hogy nemcsak szervezői, hanem aktív résztvevői is a véradásoknak. Vállalták, hogy a szív- és érmeletkek alkalmával azonnal a véradó állomás rendelkezésére állnak. Áldozatvállalásuk bizonyította, hogy 1975 és 1980 között 2 ezer 36-an adták vért, két hallgató máris tízszeres véradó.

Segítőkészség, odaadás, áldozatvállalás — mind olyan tulajdonságok, amelyek erényei a gyakorló orvosnak. Újai tűnik, azok a medikusok, akik már az egyetem falai között keresik a lehetőséget, miként lehetnek hasznára az embernek, a községnek, rátalálnak a Vöröskeresztre. Ez a szerencsés találkozás gazdagítja emberi mivoltukat, mélyíti hivatás-szeretetüket, és mérhetetlenül sokat nyer általa a Vöröskereszt, de a város is.

Ch. A.

Trikók, nyárra

A korábbiaknál több színésznő nyári trikót és polót készít az idei szezonra a Mosonmagyaróvári Kötöttárúgyár. Mivel újabb már nemcsak a bakfisok és a kamaszok viselik szívesen a könnyű, jól

szellőző trikókat, a színskála minden színében, azért a hagyományos fehér mellett most már nagyobb méretűket is készítenek a kék különböző árnyalataiban és pirosban.

Mocsár Gábor

Pajti

Tíz év egy kiskutya életéből

Azt a kutyafáját

32. Eb vagy kutya, egyre megy. Ennek a mondásnak is sok párja van. Például: Egyik tizenkilenc, a másik egy hízó húz. Vagy egy másik: Mindegy, hogy melyik ujjamat harapom meg, mindegyik fáj. Ebcsonat beforr. E mondás igazsága nem vonható kétségbe, láttuk ezt Pajti esetében is, nem is egyszer. Majd jön még a kutyára dér! Ez amolyan fenyegetésféle. Becsapott, megvert gyerek szokta mondani, jóvendőlésképpen, meg önmagát vizsgálva is arra, aki becsapta, megverte őt. Vanak vidékek, ahol a rim kedvéért kibővíti a mondást azzal: akkora, hogy hasig ér. Ebül szerzett vagyon ebül megy el. Az „ebül” szó használata jelzi — más mondásban is —, hogy a mondás igen régi lehet, mert régen a kutyát ebnek nevezték. Most csak a hivatalos nevezzük annak. Nemigen kell a mondáshoz bővebb magyarázat. Régi igazságot fejez ki, vagy legalábbis tapasztalást. Persze, nem minden „ebül” szerzett vagyonra volt érvényes a régi időkben sem. Inkább a szegény ember vizsgálta magát így, a gazdagok csalárdóságait, kapzsiságait látva. A kutyát is ebben viszik ki az udvarra ugatni. Ez a mondás akkor érvényes, amikor olyan zord idő van, hogy „Még a kutyát is kár kikergetni a házából.” Átesett, mint kutya a kerítésen. Sokféle alkalomra való mondás. Gondoljunk arra a diákra, aki nyögdecsele vele a vizsgán, épp csak hogy konyít valamit a feladott kérdésre, s nagy nehezen mégis átmegy. Vagy inkább átesik. Mint a kutya a kerítésen.

Irigy, mint a kutya. Szó se róla, a kutya, mint Pajti meg az Unoka viszonyánál láttuk, csakugyan irigy. Pajti például mindenre és mindenkire irigy, akit Gazdikék szívesen fogadnak, s inkább a vendéggel foglalkoznak, mint övele. Ilyenkor előveszi valami rejtékelyről a sipolós babát, s a meglepetést vendég lábai alá teszi. Ez nemcsak afféle magas kitüntetés, hanem felhívás is egyben: foglalkozz már velem is, csinálj valami értelmes dolgot. Sőt, irigységére jellemző, hogy képes a legjobb cimborája elől is elkapni a csontot, húsfalatot. Úgy tesz, mint a kutya a szénával. Ráfekszik, ő maga nem eszi meg, de másnak sem ad belőle. Ez így igaz. De ez nemcsak kutyatulajdonos — ezt is emberre kell érteni. Gondoljunk például arra a zsurgiori vénemberre, aki sok pénzt gyűjtött össze és féltékenyen őrizi, inkább koplal, de nem költi el, de másnak sem adna belőle. Sok irodalmi műben találkozunk ezzel az ellentétes figuralával, de más emberi viselkedésre is alkalmazható a mondás.

Kiskutya nagy kutyától tanul ugatni. Ez is mondás, de mint Pajti esetében láttuk, magától is belejön a kiskutya az ugatásba. Nagy kutya fel sem veszi, a kicsi megugatja. Ez viszont jól eltalált mondás. Vannak valóban nagy kutyák — például Pajti barátja, Betti —, akik ritkán nyitják ugatásra a szájukat, bezzeg Pajti minden alkalmát megragad, hogy ugasson, megdörgöljön, megszidijon bárkit. Húzza, mint kutya a pacalt. Világos az értelmé. Vigyorog, mint a fakutya. Ehhez sem kell magyarázat. Egyszer volt Budán kutyavásár. Alighanem mindenki ismeri a népmesét, amelyből ez a mondás származik. Sok változata van, de leginkább Mátyás királyhoz fűződik a mese. Ezen gubát cserélt. Régi mondás. Ha a mai körülmények közé akarjuk „modernizálni”, akkor (például) arra az esetre mondhatnánk, hogy valaki állást cserél, de semmi előnye nem származik belőle. Kutya jár a kertben. Ezt úgy kell, vagy lehet értelmezni, hogy valaki ravasz terveket szövöget valaki ellen, álnok módon közelít hozzá. Ebre bízni hájat, Nohiszen, jóra bízzák! Kötö az ebet a karóhoz. Csökönnyösen állít, bizonygat valamit.

Sokat játszottak, mégis keveset

Évadzáró a szimfonikusoknál

Tegnap tartotta társulati ülését Szegeden. Festő utcai székházában a Szegedi Szimfonikus Zenekar. Meszlényi László, a helyi szakszervezeti bizottság elnöke nyitotta meg és zárta be az értekezletet, ahol az eltelt évad művészeti és társulati munkájáról Nagy Imre, a szimfonikusok ügyvezető igazgatója szólt.

Fennállásuk tizenkét esztendeje során idén teljesítették a legtöbb szolgálatot: 368 alkalommal léptek föl. A Szegedi Nemzeti Színház előadásain 231-szer, az országos filharmónia rendezvényein 114-szer, s a fennmaradó 23 szolgálat különböző hivatalos vagy meghívásos programokra jut. Érdekes, hogy e magas mutatószámokkal jelzett teljesítmény ellenére a zenekar művészeinek egyéni szolgálata száma sokkal kevesebb, sőt, a művészek szempontjából e most lezáruló szezon a legkönnyebb közé tartozik. Az ellentmondás magyarázata: 1. A Trubadúr, mint-hogy külföldi turnéra vittek, végig a Kisszínházban játszották, ahová a zenekar csak töredéke helyezhető el. 2. A színház operaelőadásait zömmel olyan hazai városokba, községekbe viszik, ahol a zenei kivételzés minimális adottságai sincsenek meg (Békéscsaban, Szentesen, Bácsalmáson például pégy első hegedűvel, egy bőgővel és csökkentett létszámú fúvosokkal mutatják be, kénytelen-kelletlen, a Bánk bánt és a Pillangókisasszonyt. Nagy Imre meg is jegyezte, az ilyen előadásokból művészileg több kár, mint haszon származik.)

A szegedi szimfonikusok 1980/81-es szezonja sikeresnek mondható. Nemcsak a sajtóvisszhangok okán. Évente rendszeresen kapnak meghívást a rádió hangversenyeire, a Nemzeti Galériába; emberileg is és művészileg is helytállt az együttes a nyugat-európai turnén;

az utóbbi években ideszerződött fiatal művészek képzettsége, munkaszeretete példás. A zenekarnál jelenleg tíz zeneakadémiai, ötven főiskolai végzettségű hangszerjátékos dolgozik, s csak hetüknek van zeneművészeti szakiskolai, vagy alacsonyabb végzettsége, akiknek azonban művészi tapasztalata, rutinja, nemcsak hogy pótolhatatlan, de közülük többen az együttes élvonalához tartoznak. Ráadásul fiatal a társulat, huszonötön 30 év alatti, s mindössze három művészkor idősőbb az 50-nél. A hangzás aránya viszont megkívánna bizonyos mértékű létszámemelést, hiszen a 12 első hegedűhöz a 6 brácsa kevésnek látszik. Megszűnt a korábbi évekkel jellemző nagyarányú fluktuáció, stabilizálódott a társulat. Mindössze ketten távoznak az idény végén (Csikász Judit, valamint Szász Mihály, aki a színházi zenekarhoz szerződik) — illetőleg egyetlen művész vonul nyugdíjba, Hans Held, aki nyolc éve érkezett az NDK-ból, s akit a

Kollegái nagy szeretettel búcsúztattak, ajándékoztak meg a tegnapi évadzárón. Nagy Imre még bejelentette, szeptembertől bevezetik az ötnapos munkahetet; Hans Held megüresedett helyére Antalfi neveztek ki első fagotttistának, Csik Olivért pedig első váltósnak (egyaránt feladatokat kap az első- és a másodszólamban). Ideiglenes szólamvezetői kinevezést kapott P. Kovács Gyöngyvér.

Pál Tamás, a szimfonikusok igazgatója arról beszélt, hogy az idei évadban tapasztalt komoly szakmai fejlődés konzervatív mánis tapasztalhatóak a különböző meghívásokból. Egyebek között a szegedi zenekar adja ösztöln a nemzeti galériabeli koncertek nyitóhangversenyt, lemezfelvételei hívják, csapeli hangversenyre, Menotti-bemutatóra a rádióba, s újabb nyugati turnéra az együtttest 1982 elején. Juhász Pál, a városi tanács vb művelődésügyi osztályának helyettes vezetője elmondta, hogy a tanács magáénak érzzi a zenekart, a lehetőségekhez képest igyekszik orvosolni a felmerült problémákat vagy legalábbis mindent megtesznek a gondok enyhítésére.

N. I.

A felnőttek is tanulhatnak

Szeptembertől ismét indul első és második osztályos biológia és földrajz tantárgyakból sikeres különbözeti vizsga után nyerhetnek felvételt a gimnázium harmadik osztályába. A gép- és gyorsíró iskolát, az egészségügyi szakiskolát, valamint az egységes szakmunkásképző elvégzették az első biológia és földrajz tárgykorból tett különbözeti vizsga után iratkozhatnak a dolgozók gimnáziuma második osztályába. Lehetőség van az egyes osztályokban külön-külön és öszszesontvan is arra, hogy magánvizsgát tegyenek az érdekeltek, továbbá a nappali tagozaton félbe hagyott tanulmányaikat folytathassák, estén vagy levelezőn. Felvételi vizsga egyik esetében sincs, az esti és levelező tagozatra jelentkezni a Radnóti Miklós Gimnázium igazgatójának (Komócsin Zoltán tér 12.) lehet, június 30-ig, naponta reggel 8 és délután 5 óra között.

Az 1981–82-es tanévben a Radnóti gimnázium kihelyezett levelező tagozataként Domaszéken, Üllésen és Zombón harmadik osztály. Ásotthalmon pedig negyedik osztály indul. (A mórhalmi levelező tagozat hallgatói idén érettségiznek.) Akik az érintett területekről az újonnan induló gimnázium első osztályába kívánnak jelentkezni, lakóhelyüktől függően, vagy a mórhalmi nagyközségi tanács, vagy a domaszéki általános iskola igazgatósága címére küldhetik el kérvényüket. Jelentkezni szintén június 30-ig lehet, felvételi vizsga, a kihelyezett tagozatokon sincs.

(Folytatjuk.)